

Minister van Infrastructuur en Milieu
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Betreft: Reactie op consultatieversie Invoeringswet Omgevingswet – concept

Amsterdam, 3 februari 2017

Aan de Minister van Infrastructuur en Milieu,

Erfgoedvereniging heeft kennis genomen van de consultatieversie van de Invoeringswet Omgevingswet. Met deze wet is een volgende stap gezet in de voltooiing van het nieuwe wettelijke stelsel van het omgevingsrecht. De invoeringswet laat een diverse palet aan aanpassingen, nieuwe hoofdstukken en overgangsrecht zien. Heemschut wil graag opnieuw haar waardering uitspreken voor de wijze waarop het wetgevingsproces wordt aangepakt. Graag vragen wij uw aandacht voor de volgende punten.

Wachttijd inwerkingtreding besluiten onomkeerbare activiteiten (art. 16.79 Ow)

Heemschut is tevreden met de verlenging van de wachttijd voor de inwerkingtreding van besluiten met betrekking tot onomkeerbare activiteiten naar vier weken. Met deze uitvoering van de motie Meijer c.s. is belanghebbenden meer en kostbare tijd gegund eventuele bezwaren te formuleren en eventueel een voorlopige voorziening aan te vragen.

De concrete activiteiten die onder de omschrijving 'onomkeerbare activiteiten' vallen, zullen worden benoemd in een AMvB, dat scheidt duidelijkheid. Activiteiten als het slopen van monumenten en het kappen van bomen zullen zeker in deze categorie vallen.

Heemschut vraagt echter nadrukkelijk uw aandacht voor het "veranderen van monumenten", zoals expliciet in de aangenomen motie staat vermeld. Naar onze opvatting is het noodzakelijk dat elke 'monumentenvergunning', dat wil zeggen elke omgevingsvergunning waarin een onderdeel is opgenomen dat betrekking heeft op het veranderen van het monument, als onomkeerbaar wordt aangemerkt. Er vindt in dat geval namelijk altijd een ingreep plaats in een beschermd monument waarbij historisch en beschermd materiaal verloren kan gaan. Zonder wachttijd kan de uitvoering van de activiteiten beginnen, terwijl de vergunning later in een bezwaarprocedure kan worden ingetrokken. Dan kan het kwaad al zijn geschied.

Bond Heemschut, Vereniging tot Bescherming van Cultuurmonumenten in Nederland.
Opgericht in 1911. Beschermvrouwe: H.K.H. Prinses Beatrix

Heemschut bepleit dan ook nadrukkelijk elke monumentenactiviteit als onomkeerbaar aan te merken. Dit is ook de strekking van de motie Meijer c.s.

Meldingsplicht vergunningvrije ingrepen bij rijksmonumenten

In de aangenomen motie De Vries c.s. wordt opgeroepen een meldingsplicht in te stellen voor vergunningvrije activiteiten bij rijksmonumenten. Het is, om verschillende in de motie genoemde redenen, belangrijk dat het bevoegd gezag op de hoogte is wat er met beschermde monumenten gebeurt. Ook als dat vergunning is.

De uitwerking van de motie bestaat erin dat het instellen van een meldingsplicht de discretionaire bevoegdheid van de gemeente wordt geacht, ook bij rijksmonumenten. Heemschut bepleit landelijk uniforme regelgeving voor rijksmonumenten op dit gebied. De vergunningsplicht bij rijksmonumentenactiviteiten is ook landelijk, dat wil zeggen in de Omgevingswet geregeld, ook al is de vergunningsverlening zelf een gemeentelijke bevoegdheid. Diezelfde structuur is naar onze opvatting ook gewenst bij vergunningvrije activiteiten bij monumenten.

Opname gemeentelijke monumenten in omgevingsplan (art. 22.6 Iw)

Bij de overgang naar het omgevingsplan zullen gemeentelijke monumenten worden opgenomen in het omgevingsplan. Daaraan wordt ook het vergunningstelsel gekoppeld. Opname in het omgevingsplan is ook noodzakelijk in verband met het instellen van wat het 'monumentengezicht' of de 'monumentenbiotoop' kan worden genoemd, de bescherming van de omgeving van een monument (art. 5.72 Bkl). Heemschut is tevreden met de regel dat de status van gemeentelijke monumenten bij opname in het omgevingsplan niet appellabel is. De stelselovergang naar het omgevingsplan is inderdaad niet bedoeld om eerdere onherroepelijke sectorale besluiten opnieuw ter discussie te stellen.

Heemschut hoopt dat de provincies die een eigen monumentenlijst hebben deze monumenten ook alle (d.m.v. een instructie) zullen laten opnemen in het omgevingsplan. Ook dat is nodig i.v.m. het 'monumentengezicht'.

Opname rijksmonumenten in het omgevingsplan

Over de opname van rijksmonumenten in het bestemmingsplan is op het ogenblik – opvallend genoeg - niets geregeld. Vanuit de principiële gedachte dat het omgevingsplan alle voor de burger kenbare regelgeving over de fysieke leefomgeving bevat, zou opname van rijksmonumenten logisch moeten zijn. Ook is opname in het omgevingsplan noodzakelijk in verband met de instelling van het 'monumentengezicht' (art. 5.72 Bkl).

Heemschut bepleit dan ook opname van een regel in de Invoeringswet Omgevingswet (of eventueel het toekomstige Invoeringsbesluit) die ervoor zorgt dat

Bond Heemschut, Vereniging tot Bescherming van Cultuurmonumenten in Nederland.

Opgericht in 1911. Beschermvrouwe: H.K.H. Prinses Beatrix

rijksmonumenten verplicht worden opgenomen in het omgevingsplan. Het stelsel van de Omgevingswet, het principe van eenduidige regelgeving en de kenbaarheid voor de burger vragen om zo'n regel.

Dat het vergunningstelsel met betrekking tot rijksmonumenten is opgenomen in de Omgevingswet en niet in het omgevingsplan vormt hiervoor juridisch gezien geen belemmering. Ook eventuele praktische bezwaren van tijdelijke aard, zoals de al dan niet geschiktheid van het huidige register van rijksmonumenten, mogen geen beletsel vormen het principe van opname van rijksmonumenten in het omgevingsplan op te nemen in de regelgeving.

Mocht u nog vragen hebben, dan zijn wij graag bereid een nadere toelichting te geven. We wensen u succes met het verwerken van de reacties en in de verdere totstandkoming van het stelsel van de Omgevingswet.

Met vriendelijke groet, etc.

Met vriendelijke groet

Karel Loeff
Directeur